

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Libido carpendi & obtrectandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

hendit. Etenim cum Neptunus *taurum* effinxisset; Minerva *domum* extruxisset, Vulcanus *hominem* efformasset; nihil non reprehensione dignum invenit. De tauro censuit, rectius acturum fuisse ejus compositorem, si cornua infra oculos animali inservisset, quod illis certius uteretur juxta directionem oculorum & ductum; deinde si cornua in armis potius tauri, quam capite collocasset, videbatur multo majore vi percussurus fuisse, toto enim corpore in pugnas ac vulnera incubisset. In hominis autem fabrica culpavit, quod in pectore deesset fenestra, quod recessus illius abditum pervideri possent; cum constet multos alia loqui, alia sentire. Minervæ domum vitii arguit, quod eam non effecisset truffatilem, quæque facile posset circumagi, si forte malum haberet vicinum. In Venere quidem, dearum omnium venustissima, cum aliud vituperare nihil posset, reprehendit strepitum & stridorem ejus sandalii; unde locus adagio factus: *Momo satisfacere*: cum vita alicujus est inculpator, quam vel Momus ipse possit carpere.

Ethica.

I. (a) Quod Momus Venerem à Divis omnibus laudatam maledico dente admorderit, ob stridulos calceos, significatur, rudes plerumque & obscuros Noctis filios illa carpere in aliis, quæ nullam reprehensionem merentur; quid enim vilius, quam ad stridorem sandalii attendere? Nimirum, quæ suo nequeunt ipsi ingenio assequi, tanquam vitiosa perstringere non verentur; judicio quidem tam præpostero, ut risum moveant, aut indignationem prudentibus. Momus aliorum deorum carpebat opera; ipse interim nihil elaborabat laude dignum, id commune vitium est illis, qui stantes in littore, contemplantur in alto navigantes, examinant consilia, ventorum exceptiones, velorum obliquationes, clavi moderamina, remigantium laborem, fluctuum assultus, navis concussionem, & omnia crispâ nare traducunt; quibus obijcias illud Comicum: *Tu si hinc fias, aliter loquere*. Aliud est remum ducere, aliud remiges censere. Nec temerè Momus dicitur esse Somni filius; nam quidquid hujusmodi malè feriati carptores somniant, id pro oraculis habent, unde turbinato capiti suo responsa petunt & argumenta ad maledicendi virulentiam ore, calamove spargendam. Momus, teste Mythologo, cognomine vocabatur *Stygius* à *στυγέω*, odi, quod diis pariter & mortalibus summè esset odiosus, parceret nemini, & dentem

O o o o

in

(a) Libido carpendi & obscedandi.

in quosvis fringeret, sacra pariter, humanaque ludibrio habens. Qualis obtrektor & religionum derisor fuit *Lucianus* ille Samosatensis, qui vixit sub Trajano Principe; primò Christi cultor, postea deterrimus fidei orthodoxæ defertor: improbitatis scurrilis meritas dedit poenas, quando canum morsibus dilaceratus, in eo, in quo peccavit, punitus est: vindices dentes mordendo provocavit. Momi quoque discipulus fuit *Theon* poeta quidam, rabiosa loquacitatis, & maledicentiæ petulantissimæ: unde *Theonino dente* rodi dicuntur, qui convitiis lacerantur. Horat. in epod.

----- dente Theonino qui circumroditur.

Zoili quoque mordacitas in proverbium venit. Fuit is Sophista quidam, Ampholitanus patriâ, (ut *Ælianus* tradit lib. 11. variæ hist. c. 10.) hoc potissimum facinore nobilitatus, quòd *Homerum*, poetarum principem, ausus est libris aliquot in eum scriptis incessere; unde *Homeromastigis* appellationem meruit, id est, qui flagellavit *Homerum*; sed non minùs stultè & vesanè, quàm *Ajax*, quando flagello sæviens, putabat se verbera intorquere *Agamemnoni*, & cæteris exercitus Græci principibus; cum tamen in pecudes furorem suum effunderet. In *Platonem* quoque & alios stylum strinxit; unde dictus est κύν ῥητορικός, canis rhetoricus. Tandem in præmium maledicentiæ, jussu *Ptolemæi Philadelphi*, regis *Ægypti*, cruci affixus, vel ut alii produnt, *Scironis* de saxi præcipitatus est. Aliqui *Smyrne* vivum exustum volunt. Ejus malignam naturam & ridiculos mores sic describit *Ælianus*. *Barbam*, ait, alebat submissam, caput usque ad cutem radebat, pallium ei supra genua pendebat: studiosus malè loquendi, serendis litibus operam sedulam dabat, καὶ φοτερός ἢ ὁ καροδήμων, contumeliosus erat & calumniator. Is rogatus, cur de omnibus malè loqueretur, respondit: ποιῆσαι κακῶς βεβημένος, ἢ δύναμαι; malè facere cum velim, non possum. Infelix & infame ejus nomen propagatum est in quosvis obtrektatores, invidos, maledicos, mordaces. Ovid. 2. de remed. amoris:

Ingenio magni livor detrectat *Homeri*,

Quisquis es, ex illo, *Zoile*, nomen habes.

Martialis sub *Zoili* nomine homines quosdam fordidos & absurdos diversis in epigrammatis acriter perstringit. Libro 12. in quendam *Zoilum* falsè ludit.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus,
Rem magnam præstas, *Zoile*, si bonus es.

Est

Est enim vultus plerumque index mentis, & lineamenta corporis argumenta animi; liberalis & honesta facies, liberalem & honestum arguit animum, prava pravum. Qualis in Zoilo primo apparebat, à quo deinde formam corporis, animique traxere nepotes.

II. (b) Ad Momos & Zoilos aggregandus est *Timon*, Atheniensis ortu, cognomento *μισάνθρωπος*, seu, *hominum osor*. Hic omnibus invadebat, actiones omnium arrodebat, nullorum hominum homo; hominum vestigia quoque vitans; soli Alcibiadi adolescenti familiaris; quod mirantibus, causamque rogantibus, respondebat: Hic adolescens Atheniensibus suo tempore ingens conflabit malum. Ejus epitaphium hoc fuit: *Hic sum post vitam miseram, inopimque sepultus: Nomen ne queras: Dii, lector, te malè perdant.* Arborem in suo horto consitam habebat, quam erat succisurus, idcirco prius evulgari voluit: arborem sibi esse, in qua se aliquot miserorum hominum suspenderint. Nunc illam esse succidendam, ideoque properandum illi, qui sui in ea suspendium cogitaret. Digni me herculè homuli, qui, quod nominatus epigrammaticarius imprecatur cuidam:

Omnibus invideas, Navole nemo tibi.

Alienæ felicitatis invidia torqueantur; ipsi verò desperatione meliorum, ringantur ut canes, & cum malè facere non queant, malè dicendi libidine acerbent vitam.

III. (c) Prudentissimè monet poëta:

Loripedem rectus derideat, athiopem albus.

Adagione teritur: *longo, vel adunco suspendere naso.* Sed aliud est nasatum, aliud nasutum esse. Irridet Martialis Tongilianum quendam, qui ob carpenti licentiam videbatur sibi nasutissimus; cum tamen penitus à judicio aberrarit, totusque à suomet ipse naso suspensus fuerit:

Tongilianus habet nasum scio: non nego; sed jam

Nil præter nasum Tongilianus habet. lib. 12.

Erat enim homini nasus æquò porrectior; & qui censoriè judicabat alios, ipsi suus ludibrio fuit nasus. In eodem libro exagitat alium, qui nimis uncis indulgebat naribus, & nasum habebat,

Quantum noluerit ferre rogatus Atlas.

Non ideò tamen emunctæ naris erat, etsi nasonem se posset dicere. Imò illi quoque, qui nasum cubito tergunt, censoriam sibi dicitatem arrogant. Eodem poëta teste:

Et pueri nasum Rhinocerotis habent.

O o o o z

Aut

(b) Osos hominum. (c) Censores aliorum.